

Veertiende Internationale Taalkunde-Olympiade

Mysore (India), 25–29 juli 2016

Opgaven van de individuele wedstrijd

Schrijf de formulering van de opgave niet over. Schrijf de oplossing van elke opgave op een apart vel (of vellen) papier. Zet op elk vel het nummer van de opgave, je plaatsnummer en je achternaam. Dit om te zorgen dat je antwoorden op de juiste manier worden nagekeken.

Beargumenteer je antwoorden goed. Ook een geheel correct antwoord levert minder punten op als het niet wordt uitgelegd.

Opgave Nr 1 (20 punten). Een taalkundige kwam naar het gebied Salu Leang (Celebes) om het Aralle-Tabulahan te bestuderen. Hij bezocht verschillende gehuchten in Salu Leang (zie de kaart¹) en vroeg de plaatselijke bevolking: **Umba launggola?** ‘Waar ga je heen?’

¹De namen van de gehuchten zijn authentiek, de kaart is verzonnen.

Hieronder staan de antwoorden die hij kreeg. Enkele daarvan hebben lege plekken.

- In het gehucht **Kahangang**:
 - Lamaoä' bete' di Bulung.
 - Lamaoä' sau di Kota.
 - Lamaoä' ____₁ di Palembang.
- In het gehucht **Kombeng**:
 - Lamaoä' pano di Pahihuang.
 - Lamaoä' tama di Sohongang.
 - Lamaoä' naung di Tamonseng.
 - Lamaoä' ____₂ di Palembang.
- In het gehucht **Kota**:
 - Lamaoä' dai' di Kombeng.
 - Lamaoä' dai' di Palembang.
 - Lamaoä' naung di Pikung.
 - Lamaoä' ____₃ di Bulung.
 - Lamaoä' ____₄ di Sohongang.
- In het gehucht **Palempang**:
 - Lamaoä' bete' di Kahangang.
 - Lamaoä' dai' di Kombeng.
 - Lamaoä' pano di Panampo.
 - Lamaoä' sau di Sohongang.
 - Lamaoä' ____₅ di Bulung.
 - Lamaoä' ____₆ di Kota.
 - Lamaoä' ____₇ di Pahihuang.
- In het gehucht **Pahihuang**:
 - Lamaoä' naung di Bulung.
 - Lamaoä' naung di Pikung.
- In het gehucht **Bulung**:
 - Lamaoä' pano di Pahihuang.
 - Lamaoä' pano di Panampo.
 - Lamaoä' ____₈ di Kota.
 - Lamaoä' ____₉ di Pikung.
- In het gehucht **Panampo**:
 - Lamaoä' tama di Kahangang.
 - Lamaoä' pano di Tamonseng.
 - Lamaoä' ____₁₀ di Kota.
- In het gehucht **Pikung**:
 - Lamaoä' pano di Kota.
 - Lamaoä' dai' di Pahihuang.
 - Lamaoä' sau di Sohongang.
 - Lamaoä' ____₁₁ di Bulung.
 - Lamaoä' ____₁₂ di Kahangang.
 - Lamaoä' ____₁₃ di Panampo.
- In het gehucht **Sohongang**:
 - Lamaoä' bete' di Bulung.
 - Lamaoä' tama di Kahangang.
 - Lamaoä' tama di Kota.
 - Lamaoä' dai' di Pahihuang.
- In het gehucht **Tamonseng**:
 - Lamaoä' pano di Pahihuang.
 - Lamaoä' pano di Panampo.
 - Lamaoä' ____₁₄ di Kahangang.
 - Lamaoä' ____₁₅ di Palembang.

Vul de lege plekken in.

⚠ Het Aralle-Tabulahan behoort tot de Austronesische taalfamilie. Het wordt door ongeveer 12 000 mensen gesproken in Indonesië. —*Ksenia Gilyarova*

Opgave Nr 2 (20 punten). Gegeven zijn enkele woorden in het Luwisch in Latijnse transcriptie met daarnaast hun vertalingen in het Nederlands:

1. runtiyas ‘hert’	8. sanawas ‘goed’
2. patis ‘voet’	9. nimuwizas ‘zoon’
3. harnisas ‘vesting’	10. zitis ‘man’
4. iziyanta ‘zij hebben gemaakt’	11. piyanti ‘zij geven’
5. turpis ‘brood’	12. hantawatis ‘koning’
6. tarhunzas ‘donder’	13. istaris ‘hand’
7. hawis ‘schaap’	

Alle bovenstaande woorden kunnen met Luwische hiërogliefen op verschillende manieren worden genoteerd. Hieronder wordt in willekeurige volgorde elk woord op twee mogelijke manieren genoteerd:

- A. B. C. D. E. F.
- G. H. I. J. K.
- L. M. N. O. P.
- Q. R. S. T. U.
- V. W. X. Y. Z.

(!) Bij de antwoorden hoeft geen extra toelichting te worden gegeven en deze wordt ook niet beoordeeld.

(a) Verbind elk Luwisch woord in Latijns schrift met zijn twee hiëroglifische vormen. Geef de combinaties als volgt aan: “nummer ~ twee letters”.

(b) Voor twee van bovenstaande 13 woorden wordt nog een variant gegeven:

1. ; 2.

Bepaal welke woorden dit zijn.

(c) Geef een korte uitleg van alle mogelijke functies van de volgende Luwische tekens:

1. ; 2. ; 3. ; 4. ; 5. ; 6. ; 7.

⚠ Het Luwisch behoort tot de Indo-Europese taalfamilie. Het werd ongeveer 3000 jaar geleden gesproken in Klein-Azië. —*Tae Hun Lee*

Opgave Nr 3 (20 punten). Gegeven zijn enkele zinnen in het Kenuzi Nubisch met daarnaast hun vertalingen in het Nederlands:

1. **ar kanarri:cci:g kami:g ja:nticcirsu.**
We hebben de kamelen voor de burens gekocht.
2. **tirt kade:g allesu.**
De eigenaar heeft de jurk gerepareerd.
3. **jahali wali:g darbadki biticcirra.**
De jongemannen zullen de kip aan de honden geven.
4. **man jahalgi kade:cci:g ma:gtirsu.**
Hij heeft de jurken voor de jonge man gestolen.
5. **ay beyye:cci:g aja:nirri.**
Ik koop de kettingen.
6. **wal aygi ba:bi:g elde:nsu.**
De hond heeft de deuren voor me gevonden.
7. **magas ikki wali:g ticcirsu.**
De dief heeft jullie de honden gegeven.
8. **i:di magaski kami:g tirsu.**
De mannen hebben de kamelen aan de dief gegeven.
9. **ay hanu:g bijomri.**
Ik zal de ezel slaan.
10. **sarka:yi aygi beyye:cci:g ade:nda.**
De lafaards geven me de kettingen.

(a) Vertaal naar het Nederlands:

11. **magasi argi ajomirra.**
12. **ay kanarri:g ba:bki alletirsi.**
13. **hanu tirti:g elirsu.**
14. **tirti argi kamgi de:ccirsa.**
15. **ay darbadki bija:ndi.**

(b) Vertaal naar het Kenuzi Nubisch:

16. *De burens geven de ketting aan de eigenaar.*
17. *De jongeman heeft de hond voor ons gekocht.*
18. *We zullen hem stelen.*
19. *De eigenaren hebben de dieven geslagen.*
20. *De honden hebben de kippen voor de lafaard gevonden.*

⚠ Het Kenuzi Nubisch behoort tot de Oost-Soedanese taalfamilie. Het wordt door ongeveer 50 000 mensen gesproken in Egypte.

y = j in *jas*. Het teken : geeft aan dat de voorafgaande klinker lang is.

—Aleksejs Peguševs

Opgave Nr 4 (20 punten). Recent contact met de westerse civilisatie heeft geleid tot een aantal veranderingen in het Iatmul. Er zijn nieuwe woorden en uitdrukkingen bij gekomen en sommige bestaande hebben nieuwe betekenissen gekregen.

Gegeven zijn enkele woorden en woordgroepen in het Iatmul, met daarnaast hun vertalingen in het Nederlands in willekeurige volgorde:

1. guna vaala	a. <i>banaan</i>
2. ka'ik	b. <i>koe</i>
3. ka'ikgu	c. <i>kano</i>
4. klawun	d. <i>boek</i>
5. laavu	e. <i>koolzuurhoudende drank, alcohol</i>
6. laavuga vi'	f. <i>geweer</i>
7. laavuga	g. <i>schilderij, schaduw</i>
8. ni'bu	h. <i>auto</i>
9. ni'buna vaala	i. <i>ik kreeg</i>
10. nyaka'ik	j. <i>spiegel</i>
11. vi	k. <i>ik zag</i>
12. vi'wun	l. <i>horloge</i>
13. walini'bana bâk	m. <i>speer</i>
14. walini'bana gu	n. <i>lezen</i>
15. walini'bana vi	o. <i>aarde</i>

(!) Bij de antwoorden hoeft geen extra toelichting te worden gegeven en deze wordt ook niet beoordeeld.

(a) Bepaal wat bij elkaar hoort.

(b) Vertaal naar het Nederlands:

1. **vaala**; 2. **gu**; 3. **vi'**

Van een van deze drie woorden is er een later ontstaan synoniem te vinden onder de woorden en woordcombinaties in (1–15). Identificeer het synoniem. Waarom is dit ontstaan?

(c) Vertaal naar het Iatmul:

1. *varken*; 2. *bananenbladeren*; 3. *zon*; 4. *blanke mensen*

Een van de antwoorden moet overeenkomen met een van de woorden en woordcombinaties van (1–15).

⚠ Het Iatmul behoort tot de Sepik-taalfamilie. Het wordt door ongeveer 46 000 mensen gesproken in Papoea-Nieuw-Guinea.

' en **ny** zijn medeklinkers. **â** is een klinker.

—Artūrs Semeņuks

Opgave Nr 5 (20 punten). Gegeven zijn enkele woorden in het Jaqaru met daarnaast hun vertalingen in het Nederlands:

aq'ipsa	<i>de grot ook</i>	qucxap'a	<i>over het meer</i>
aq'na	<i>in de grot</i>	qucxst'psa	<i>van ons₁₊₂ meer ook</i>
chushp'a	<i>zijn hoek</i>	marka	<i>de stad</i>
chushuntxi	<i>of in de hoek?</i>	markp't'a	<i>uit zijn stad</i>
ishinhna	<i>in mijn bed</i>	markstxi	<i>of onze₁₊₂ stad?</i>
ishma	<i>jouw bed</i>	utamt'a	<i>uit jouw huis</i>
p'ak'u	<i>de pot</i>	utnha	<i>mijn huis</i>
p'ak'unhpsa	<i>mijn pot ook</i>	yaputxi	<i>of de akker?</i>
qaqat'a	<i>uit de rots</i>	yapsanpsa	<i>in onze₁₊₂ akker ook</i>

(a) Vertaal naar het Nederlands:

1. **utnhantxi**
2. **yapp'psa**
3. **yapup'psa**

(b) Vertaal naar het Jaqaru:

4. *onze₁₊₂ rots*
5. *in jouw hoek*
6. *in jouw hoek ook*
7. *uit jouw hoek ook*
8. *of uit de grot?*
9. *of het huis?*

⚠ Het Jaqaru behoort tot de Aymarese taalfamilie. Het wordt door ongeveer 730 mensen gesproken in Peru.

nh = *ng* in *eng*. **ch**, **cx**, **q**, **sh**, **tx** zijn medeklinkers. Het teken ' ' geeft aspiratie aan.

ons/onze₁₊₂ = 'mijn en jouw'.

—*Ivan Derzhanski*

Redactie: Bozhidar Bozhanov, Qitong Cao, Jeong Yeon Choi,
Ivan Derzhanski (technisch editor), Hugh Dobbs, Dmitry Gerasimov, Ksenia Gilyarova,
Stanislav Gurevich, Gabrijela Hladnik, Boris Iomdin (hoofdredacteur), Bruno L'Astorina,
Tae Hun Lee, Danylo Mysak, Miina Norvik, Aleksejs Peguševs, Alexander Piperski,
Maria Rubinstein, Daniel Rucki, Artūrs Semeņuks, Pavel Sofroniev, Milena Veneva.

Nederlandse tekst: Els de Roon Hertoge.

Succes!